

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.
Fóca apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericéscă-politică.

Insertiuni

Un șir garmond:
o dată 7 cr., a dóua órá
6 cr., a treia órá 5 cr.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóca,
să se adreseze la red-
acțiunea și Admini-
strațiunea Unirii
în
Blaș.

Anul IX.

Blaș 4 Februarü 1899.

Numéru 5.

La situația bisericii noastre.

II.

De la anul 1867 în cóce politica guvernelor nu are alt scop, de cât aservirea noastră nu numai pe terenul politic, ci și pe cel bisericesc.

Pe terenul bisericesc voesc, să ne subjuge mai virtos prin așa numita autonomie catolică. Că scopul principal, pentru care se lucră atât de mult la înființarea autonomiei catolice, este aservirea noastră, o dovedește istoricul acestei cestiuni.

În anul 1871 congresul autonom al catolicilor din Ungaria a așternut Maestății Sale spre aprobare „statutul autonomiei bisericesci catolice de ritul latin și grecesc din Ungaria”. În acest statut provincia noastră mitropolitană nu figura ca o biserică înzestrată cu organism autonom propriu și separat de organismul autonom al bisericii latine din Ungaria, ci ca o biserică contopită în biserica latină, de a cărei jurisdicțiune numai după mari lupte ne putusem elibera.

În fața acestui atentat la independența Mitropoliei noastre, clerul și poporul a protestat cu totă tăria, și póte, nu ne înșelăm, când afirmăm, că și aceste proteste vor fi contribuit, să nu se apróbe acel „statut” fatal.

De la 1890 cestiunea autonomiei a început a se agita din nou și tot de una cu tendența vedită de a nimici

independența Mitropoliei noastre. În 11 Decembre 1890 Ministrul de culte și instrucțiunea publică a convocat la Budapesta o conferință de mai mulți fruntași catolici, între cari și pe Escelența Sa Episcopul român gr. cat. al Orădei mari. Această împrejurare ne prevestia încă de pe atunci, că din nou se plănuiesc contopirea bisericii noastre în organismul autonom al bisericii latine, ceea ce și mai clar s'a vădüt din conferința celor 100 fruntași catolici ținută în Budapesta la 18 Februar 1891, și din mișcarea inscenată de cetățenii capitalei Ungariei în 20 Februar 1891. Urmarea acestora și altor a fost, că la propunerea Ministrului de culte și instrucțiunea publică, Maestatea Sa prin hotărîrea Sa preainaltă din 14 Maiü 1897 a dispus, ca în timp de șese luni să se convoce un nou congres, care să organizeze autonomia bisericii catolice din Ungaria. În urma acestei hotărîri s'au rînduit alegerea deputaților la congres în tocmai cum se făcuac acesta și la congresul din 1870—1871 în sensul unui regulament aprobat de Maestatea Sa în anul 1869, care obligă și diece-sele provincei noastre mitropolitane, să-și alegă deputații săi. Această împrejurare l-a convins și pe cei mai sceptici, că se lucră cu totă puterea la confiscarea drepturilor bisericii noastre. Congresul s'a întrunit în 11 Novembre 1897, a esmis o comisiune de 27, care să pregătéscă statutul autonom. Această comisiune a însărcinat apoi pe 9 inși,

să facă această lucrare grea. Subcomisiunea și-a terminat operatul. În acest operat biserica noastră este contopită în biserica latină, în tocmai ca și în statutul congresului de la 1870—1871.

Stăm deci în fața unui proiect de statut al bisericii catolice din Ungaria, care nesocotesce cu totul dreptul autonom al provincei noastre bisericesci, și rěstórnă aședămintele ei. Același statut dá dreptul unei corporațiuni străine de biserica și némul nostru, — de a hotărî și de a se ingera în afacerile cele mai vitale al bisericii noastre. Dă acest drept unei corporațiuni, în care voința noastră nici o dată nu s'ar poté validita. Acest proiect póte să fie azi mâne aprobat de congres, póte să fie sancționat de Maestatea Sa, și ast fel biserica noastră să fie aruncată după tóte formele legale, într'o situațiune cu mult mai grea și mai umilitóre, de cât a fost sub jurisdicțiunea mitropolitului din Strigon.

Corporațiunile centrale ale organismului autonom vor fi compuse în majoritate covirșitoare numai din Archierei, preoți și mirenii latini, cari nu s'au inimă pentru durerile noastre, nu cunosc tradițiunile și aspirațiunile noastre, consideră de crimă de stat alipirea noastră de limba românéscă, și sînt conduși în prima linie de idea ne bună, cum să facă din totă lumea magiari.

Cine nu vede în acesta o asuprire cu mult mai mare a bisericii noastre, de cât cum a fost atîrnarea ei de la

Feuilleton.

Grădina de legumi.

Disertațiune populară, rostită de Ioan F. Negruțü, la adunarea generală a despărțimentului XI (Blaș) al „Asociațiunii”, ținută la 31 Iulie 1898 în Veza.

(Continuare.)

Împărțirea și aranjarea grădinii.

După ce ni-am închis grădina, urméză împărțirea ei în table, ca ast fel să putem folosi tot locul. Facem mai întâi, dacă nu mai se póte chiar prin mijlocul grădinii un drum (cărare) larg de 1.5—2 metri; ér dacă avem grădina mai mare, atunci drumul îl facem și mai larg, așa că în timp de lipsă să putem umbla și cu carul. Apoi în o liniă cu cărarea saü drumul acesta, cam în depărtare de 1—2 metri de la îngrăditură, jur-împrejurul grădinii croim alte cărări mai înguste de la 1—1.5 metri. Din cărarea din jurul grădinii și până în cărarea din mijlocul ei (cărarea principală) ducem mai multe alte cărări, și în chipul acesta fie care tablă e

încunjurată cu cărări și capătă prin acesta o formă pătrată.

Fie care drum saü cărare trebuie să fie la mijloc cu o mică spinare, adecă mai ridicat, ér la margini mai jos, ca apa de plóe să se tragă pe aci. Cărările le așternem cu năsip orl petriș. Mai bună e sgura și cenușa de cărbunil de petró, dacă avem de unde să o căștigăm fără mare cheltuélă. La capetul din fund al cărării principale facem o laviță saü scaun din scânduri saü din glil de pămînt. Dacă avem mijloce, facem chiar și o filigorie frumósă.

Tablele le împărțim în straturil, cari le lăsăm de 1.20 metri late și lungi cât e tabla. Tóte straturile trebuie să vină cu capetele în cărarea principală. Înainte înse de a începe împărțirea tablelor în straturil, lăsăm de jur-împrejurul fie cărei table nisce rázóre late de 40—50 cmtri. Întindem o sfóră în jurul tablei în depărtare de la cărări de 40—50 cmtri; călcăm cu picioarele lipite pe lângă sfóră locul mai înainte săpat; și numai după aceea croim straturile pe o măsură.

Fiind că în fie care grădină pe lângă legumi și pomi se mai cultivă și flori, acestea le sãménăm și sädim în tabla cea de întâi

adecă la intrarea în grădină saü înaintea filigoriei. În tabla de flori croim diferite figuri și facem una saü mai multe lăviți, ca să avem unde pausa în césurile libere.

Lucrurile, cari röpândesc un miros neplăcut cum sînt: gunoiul, cotelul ș. a. le ascundem așa, că în acesta parte a grădinii sädim nisce arbori saü tufe: gutul, scumpie, alunil, acățeni ș. a.

Pentru îmbrăcarea filigoriei mai bună e vița de vie Izabela, carea nu trebuie îngropată peste iarnă și carea nu numai ne umbrește, ci ne aduce și rod. Patru, până în opt cepuri ne sînt de ajuns, ca în 3—4 ani să ne fie îmbrăcată de tot cu viță de vie filigoria noastră. Spre acest scop putem folosi și vița sëlbatică, carea crește și mai repede, și de care vedem pe la tóte stațiunile căilor ferate.

Dacă voim, să ținem și albine, atunci stupina trebuie să o aședăm în cea parte a grădinii, carea e mai scutită de vînturile réci, ce ne vin din spre mézá nópte și apus.

În grădina noastră trebuie să punem și nisce pomi și tufe, ca ast fel începënd din primăvară până tóamna târziü să ne mai îndulcim cu fructele lor.

scaunul mitropolitan din Strigon? Și, cine să nu se revolteze, când vede, că drepturile unei Provincii mitropolitane, compuse din patru diecese, nu au fost considerate nici măcar atâtea, cât drepturile diecesei transilvane latine, căreia s'a lăsat neatinsă autonomia sa de până acum?

Ce este deci de făcut pentru a pute înfrunta acest pericol iminent?

Răspundem, că toți ca unul, arhiepiscopii, preoții, credincioșii să stăm neclătiți pe lângă postulatele clerului și poporului nostru, manifestate în sinodele electorale de la 1850, 1868, 1893, în sinodul arhiepiscopesc din 1869, în conferința din Alba Iulia de la 13 Aprilie 1871, și mai virtuos nimenea să nu se lase a fi ispitit, ca să se abată de la poziția, ce au luat-o în această cauză gravă conferința arhiepiscopilor nostri ținută în Blăș la 22 Iunie 1897, și adunările clerului și poporului ținută în Lugos și în Cluș la 27 și 29 Iunie al aceluiași an, și atunci putem spera, că uneltirile viclene se vor sfârși de stinca solidarității și perseverenței noastre.

Modul, cum s'a apărut până acum biserica noastră față cu congresul autonom din 1897, a întâmpinat aprobarea tuturor membrilor ei. Într'adevăr a fost un moment înălțător, când toți de la Mitropolit până la cel din urmă credincios s'au unit într'un singur gând, într'o singură atitudine, într'o singură procedură, într'o singură acțiune. Nimenea nu a ales nici un singur deputat la congresul din Budapesta. Arhiepiscopii toți au căzut de acord într'a nu participa la congres, și tot ei au înaintat două memorande: unul la Primatele Ungariei și altul la Maestatea Sa, în

care au accentuat cu toată bărbăția și cu argumente puternice dreptul bisericii noastre de a nu atârna întru nimica de la nici una dintre bisericile latine din patrie, pe cum și dreptul și voința nestrămutată a clerului și poporul credincios de a-și ține congres autonom separat de latinii, pentru a-și înființa un organism autonom separat și independent de al bisericii latine, și pentru ținerea aceluși congres au cerut și concesiunea preainaltă a Maestății Sale. Atitudinea Arhiepiscopilor a fost apoi aprobată și spriginită cu entuziasm de adunările credincioșilor, și mai virtuos de adunarea de la Cluș, care pururea va rămâne memorabilă pentru corectitatea și loialitatea enunțurilor sale, prin cari atitudinea Arhiepiscopilor a câștigat foarte mult în auctoritate și greutate.

Acum proiectul subcomisiunii de 9, — pe cum au scris foile din capitală — se află în mâinile episcopilor, cărora l-a trimis primatele spre a-și da părerea asupra lui. Nu ne îndoim, că Arhiepiscopii provinciei noastre mitropolitane vor profita de această ocaziune și vor cere cu toată insistența, că biserica noastră să fie scosă din acel proiect, în care a fost băgată în contra reclamațiilor energice ale lor și ale poporului și clerului bisericii noastre. Er dacă totuși primatele și congresul vor comite actul de supremă imprudență de a desconsidera postulatele noastre legitime, și vor hotărî *de nobis sine nobis*, atunci cu mic, cu mare trebuie să ne adunăm, și să protestăm cu atâta tărie, în cât glasul nostru să străbată irezistibil până la factorii cei mai înalți bisericesci și politici, și pe cei orbiți de egoismul lor nesuferit de rasă să-i facem, să vadă

o dată pentru tot de una, că în cestiuni religioase și bisericesci nu ne lăsăm, să ni-se violenteze conștiința.

Mișcarea pentru limba liturgică magiară. Articolul nostru de fond publicat sub acest titlu a produs sânge rău. Comitetul regnicolar al magiarilor greco-catolici mai ales s'au simțit vătămăți. Președintele acestui comitet, cum am comunicat deja în numărul trecut, a publicat în „Alkotmány“ următoarea întâmpinare:

„În numele comitetului regnicolar al magiarilor greco-cat., presidentul aceluia, Eugen Szabó, membru al camerei magnaților, publică o declarațiune mai lungă, pe care o lăsăm să urmeze:

„Unirea“ din Blăș în ultimul său număr îndreptă un atac vehement împotriva comitetului regnicolar al magiarilor greco-cat. acuzându-l de o parte, că îl îndemna pe credinciosii, ca să se declare pentru limba liturgică magiară cu întreprinderea administrației, așa dar și pe cale violentă; de altă parte acuză comitetul și cu aceea, că a îmbrățișat totă afacerea din motivul, că inițiatorilor și promovătorilor să le asigure distincțiunile sau alt fel de remunerațiuni, din care cauză comitetul regnicolar joacă un rol de duplicitate, căci pe calea presei din capitală anunță, că la programul său s'au alăturat mai mult de 200.000 de magiarii greco-cat., dar în camera sincerității mărturisesc, că acțiunea n'a avut, și — după cum zice ea — nici nu a putut avea succes, căci — pe cum afirmă în mod temerar — „Magiarii greco-cat. nu au fost nici când, și nici acum nu sînt.“

„Comitetul regnicolar a primit aceste afirmațiuni ale ziarului din Blăș cu cea mai mare mirare, fiind că, după cum e în de obște cunoscut, unul dintre cele mai princi-

Agresiuni și strugureii îi sădim cam pe o margine a grădinii, pe lângă gard, sau și pe răzorele sau rabatele tablelor. Smeura se face mai bine în dos, adică în partea de la apus a grădinii. Smeura o sădim în straturile orii table. Atât agresiuni cât și strugureii și smeura trebuie să-i rărim în fie care primăvară, rupându și tăind din lemnul mai bătrân și întrecător.

În grădini de legumi înse nu-i iertat, să punem pomi mari, ci numai soiuri de acelea, cari rămân mici sau pitici; de ore ce pomii cei mari fac umbră; er la umbră nu cresc legumile.

Dintre pruni mai buni sînt prunii bistriți, apoi prunii italieni, ringlo; sau cum le mai zice poporul „pruni de Roma“.

Fragarii îi sădim în curte, pentru ca copiii și galițele să se potă negenați îndulci din fructele lor.

Mai punem în grădina noastră și fragii sau căpsuni de grădină. Acestea le sădim pe marginea grădinii în o tablă sau în straturile, ce se află la un loc mai deschis, în fața soarelui. Le place pămîntul lutos și gras, săpat adânc și bine măruntit.

Aprupe de intrare în grădină în un strat punem macriș de grădină, o tufă de tarcon, un strat cu cimbru, un strat de măieran, paprică sau ardei și a. de cari adică avem lipsă pentru ca bucatelor noastre să le dăm un mai bun gust.

În o tablă, unde pămîntul e mai călduros și mai gras punem câte va cuiburi de pepeni, lubenițe, castraveți, paradise; er în tabla, unde pămîntul e mai slab și cam văros. acolo punem păstăioase: fasole, mazere, bob și a.

Mai bine facem, dacă în fie care an gunoim bine o parte din grădină. În tablă sau tablele gunoite bine cu gunoii bun, putred punem în anul prim curechiu (varză), cărălabă (guli), salată, carfiol (conopidă). ș. a. — În anul al doilea: morcovii, petringei, păstrănachii, ridichi, cartofi, pepeni, castraveți și a. — În anul al treilea: fasole, mazere, paradise sau pătlăgele, bob și a. — În tabla a patra sămănăm plante și legumi, cari iernază în pămînt și ast fel rămân mai mulți ani în acelaș loc; cum sînt: spanacul, macrișul, loboda de grădină, ș. a. — În chipul acesta fie care legumă își capătă locul, carei mai place, și ast fel pregătindu-și locul una pentru ceaa alaltă se întresc și desvöltă cum se cuvine. În unul și acelaș loc nu-i iertat, ca să sămănăm doi sau mai mulți ani după olaltă aceeași legumă, de ore ce nu se fac cum se cade și slăbesc și prea tare locul. Pentru aceea să urmăim și în cultura legumilor rîndul (rotațiunea) arătat mai sus.

Rigolisarea.

Tomna târziu și iarna, până nu îngheță locul, când și așa nu avem alt lucru, întorcem pe rînd pămîntul (rigolăm) din una sau mai multe table în afundime de la 40—60 cmtri (2—3 pămîni).

Întorcem locul așa, că în o margine a tablei facem un șanț de 1 metru larg și 40—60 cmtri adînc. Pămîntul cel scotem de aci, îl aruncăm în cărare; cu pămîntul din șanțul al doilea umplem șanțul prim, cu cel din șanțul al treilea al patrulea și a. mai de parte până ce am întors tabla întregă. Er mai pe urmă șanțul ultim, ce ne rămâne

gol îl umplem cu pămîntul scos din șanțul prim, pe care îl aruncasem în cărare și pe care acum îl transportăm cu rubele.

Dacă tabla e lată și mare, atunci ca să avem mai puțin pămînt de cărat cu rubele, împărțim tabla în alte 4—6 table mai mici. Începem rigolarea cu tabla 1 așa că aruncăm pămîntul din șanțul prim în cărare; — în tabla a 2 începem rigolarea la capătul, unde am gătat tabla 1 și pămîntul îl aruncăm în șanțul, ce a rămas gol în tabla primă. În tabla 3 asemenea începem rigolarea la capătul unde am gătat în tabla 2 și a., până ce am întors toate tablele mici. Șanțul mic, ce ne rămâne la capătul tablei din urmă, îl umplem cu pămîntul aruncat la început în cărare.

Trebuie înse să grijim, ca să nu rămână nici un greș, și că săpătura să fie într'o formă, plană.

Pentru legumi cu rădăcini lungi (cum sînt morcovii, petringei și a.) întorcem locul așa, că pămîntul bun (roditor) să ajungă tot la fundul șanțului și cel mort de asupra. Er pentru legumile cu rădăcini mici (cum e curechiul, cărălabele și a.) întorcem locul așa, ca pămîntul cel roditor să rămână de asupra.

Dacă locul e slab atunci îl și gunoim bine cu gunoii de jumătate putred. A nume cărăm și împrăștiăm gunoii pe tablă și numai după aceea ne apucăm de întors (rigolare).

Dacă am lăsat gunoirea până primăvara, atunci folosim gunoii putred.

Ast fel se urmăze tablă de tablă, până când s'a întors și gunoii totă grădina.

(Va urma.)

pale puncte ale programului său e acela, că nu vre, să stîrbescă drepturile câştigate ale coreligionarilor ruteni și români, ci pe baza principiului de drept, „quod uni-justum, alteri aequum” cu toate puterile sale se nisnesce a asigura și magiarimii greco-cat. numai aceea, de ce ei se bucură deja de timp îndelungat. Mai de parte comitetul regnicolar cu ocaziunea constituirii sale a dat expresiune și speranței sigure, că la cas, dacă se va permite, ca limba magiară să fie limbă liturgică, nimeni nu va fi apărător mai chemat al păcii religioase și naționale a țării de cât magiarimea greco-catolică.

„De alt cum la afirmările „Unirii” ne facem următoarele observări. Apelurile noastre de aderență le-am împărțit între coreligionarii în cele dintâii zile ale lunii Iulie a. tr. Despre rezultatul aderențelor faptice înse, nu am raportat pe calea pressei, ci în apelul mai nou al nostru dat în Nov. a. tr. în interesul peregrinajului la Roma, pe care l-am trimis și „Unirii,” din care apare, că în restimpul de cinci luni, în proporție destul de scurt — ce a trecut de la un apel până la cel alalt, de și nu întregă magiarimea greco-cat., evaluată de noi la 200.000, dar din aceea mai mult de jumătate, a nume 113.000 au aderat la programul nostru. Acum putem adauge, că de atunci în coce numărul aderenților s'a ridicat la suma rotundă de 130.000. Resultatul final al aderențelor îl vom subșterne spre supracensurare superiorității noastre bisericesci, care a bună samă va convinge și pe „Unirea”, că Magiarii greco-cat. aieva au fost, sînt și vor fi în toate timpurile, și încă în număr destul de mare, că, pe cum am zis în apelul nostru de aderență, — dacă ni-s'ar sdruncina credința, atunci întregă biserica greco-catolică ar fi expusă la mare primejdie.

„Noi ne luptăm singur numai împotriva acestei primejdii, și chiar pentru aceea afirmațiunea „Unirii”, ca și când noi am vré, să ne câștigăm merite înaintea puterii lumesci, o respingem.

„E adevărat, că numărul Magiilor greco-cat., cari până acum n'au aderat la programul nostru se pôte evalua la circa 70.000, și nici nu negăm, că acesta o regretăm de o potrivă, atât ca greco-catolici, cât și ca Magiarii, și acestei împrejurări l-am dat pe față expresiune, nu în camera sincerității, ci în presa diecesei competente. O putem înse liniști pe „Unirea”, că numărul preponderant al acelora, cari nu s'au alăturat la noi, cade pe Sécuii și Magiarii greco-cat. din Ardeal, dintre cari nici un suflet nu a aderat la programul nostru. Că ce e cauza, nu avem drept a căuta, fiind că noi putem procede numai în numele acelora, cari ne dau mandat „hotărît”. Dacă deci Magiarii din părțile ardelenice pricep mai mult ori mai puțin limba română și ast fel exigentele religioase și le véd satisfăcute și prin limba liturgică română, și prin acesta nu cred a-și periclita simțământul național, sau chiar total vré, să se contopescă cu Români: asta e tréba lor, în mișcarea noastră religioasă asta nu ne privește de loc. Înse neparticiparea totală a Magiilor din părțile transilvane dovedește necondiționat una, a nume dovedește falsitatea totală a acusei, ce ne-o ridică „Unirea”, ca și când organele administrațiunii ne-ar fi dat mână de ajutor fie la recercarea noastră, ori în mod spontan. Din acestea e clar, că noi credincioși spi-

ritului și programului mișcării noastre nu ne-am folosit de nici un fel de presiune. Așa am procedat și între Magiarii greco-cat. de din coce de Muntele craiului și nu avem cunoștință de nici un cas, că administrațiunea s'ar fi amestecat în afacerea noastră.

„Dacă „Unirea” s'au ori cine altul scie ast fel de casuri, să le dea publicității, îi provocăm s'erbătorește la acesta. În cas contrar înse recunoșcă coreligionarii nostri români că nime n'a stat în serviciul unei cauze mai juste cu mijloce mai drepte, de cât comitetul regnicolar.

„„Unirea” de alt cum numai pentru aceea trage la îndoală existența Magiilor greco-cat., pentru că partea neorientată a preseii noastre s'a obicinuit a face amintire despre mișcarea noastră religioasă tot de una sub lozincă necorectă a magiarisării. Fôea din Blaș așa rezonază, că aceea, cari se magiarisază numai acum, pôte chiar în urma mișcării noastre religioase, nu sînt Magiarii. Acesta logică servescă ea informațiune acelei părți a preseii noastre, care până acum încă n'a aprețiat în de ajuns informația noastră. De altă parte înse nici „Unirea” să nu tea în nume de réu, că presa magiară nu pôte rămâne de tot indiferentă atunci, când vede, că Magiarii greco-cat. pe pămînt magiar de un secol deja trebue să se lupte pentru dreptul, de care drept atât Rutenii, cât și Românii se bucură și pe care îl deprind în patria magiară deja de timpuri străvechi.”

Ocupându-ne de mișcarea pentru introducerea limbii liturgice magiare, am afirmat, că scopul ei este întărirea magiarismului. Afirmațiunea noastră a indignat peste măsură pe așa numitul comitet regnicolar greco-catolic, care a răspuns cu comunicatul de mai sus. Cu toate, că noi nu am zis nimica nouă, ci numai am raportat, ce mărturisește însă-și presa magiară. Așa:

„Budapesti Hirlap” din 19 Novembre 1897 în cestiunea limbii liturgice magiare serie între altele și următoarele: „Doră în un singur moment abia pôte omul cuprinde folosul cel mare, în care s'ar împărtași națiunea magiară prin întemeierea unei biserici catolice magiare. *Ce factor puternic și neînvinș ar fi ea pentru lățirea limbii magiare și pentru magiarisare! Mai mare și mai puternic de cât toți cei alalți la olaltă.* Deja și acum, când limba magiară e numai suferită în biserică duce în valuri mai mari limba magiară între naționalități, de cum o fac acesta asilele de copii și școla.” Așa dară pe cum asilele de copii și școla au de scop lățirea limbii magiare între naționalități, tot acest scop îl are și limba liturgică magiară, numai cât ea duce mai sigur la realizarea lui. Tot în „Bud. Hir.” Nro din 12 Ianuariu 1899 resuscitându-se cestiunea de a se introduce limba liturgică magiară și în biserica greco-orientală din Ungaria se serie: „De ani de zile decurge fără încetare mișcarea, a cărei scop este crearea ritului magiar gr. cat. Societatea și presa de o potrivă se interesază cu căldură de mișcare, căci mai de timpuriu ori mai târziu trebue să se ajungă la scop, considerând lucrul nu numai din punct de vedere politic-național, ci și politic-bisericesc și religios. . . *E cunoscut, că acesta mișcare au pornit-o Rutenii magiarisării, acest element brav și patriotic a națiunii noastre.* — Apoi închie, că până nu se va introduce limba magiară, până atunci e împedecat procesul natural al magiarisării.

Și presa și societatea magiară spriginesc mișcarea, în cât prin ea se lătesce limba magiară, se întărește magiarismul.

Se scie ce mișcare s'a început în acesta afacere chiar și în congregațiunile comitatense la inițiativa comitatului Zemplén. În ședința din 30 Martie 1897 congregațiunea comitatului Albei de jos, majoritatea compusă din Calvinii și Jidanii au luat spre sciință părțitoré și a apêrat cu căldură adresa celor din Zemplén. Chiar între membrii deputațiunii, cari s'au prezentat primatului de Strigon spre a-l ruga, să părătescă mișcarea, au fost de față mai mulți Calvinii și încă ca oratori („Germania” din Berlin Nro 172 din 30 Iuliu 1898). Dacă mișcarea nu ar urmări scopuri naționale politice, ce ar avé să se intereseze de ea societatea magiară, care nu e greco-catolică? ce ar avé, să o spriginescă Calvinii și chiar Jidanii, cari și din principiu sînt adversarii ai catolicismului?

Urmărind mișcarea pentru introducerea limbii liturgice magiare, întărirea magiarismului, tot cel ce se pune în serviciul acestei mișcări, lucră spre realizarea scopului urmărit de ea. De „comitetul regnicolar” numai întru atâta ne ocupăm, în cât și el lucră la mișcarea amintită, și așa cu toate protestările lui nu vom fi atât de naivi, cât să credem, că el ar fi contrar scopului urmărit de mișcarea, pe care însu-și o spriginesce cu atâta însuflețire.

Chiar când am admite, că comitetul regnicolar, cum zice în programul său, „nu vre, să stîrbescă drepturile câștigate ale coreligionarilor ruteni și români,” ôre încercare-ar și putere-ar el, să împedecă, ca limba magiară decretată o dată de limbă liturgică să nu se introducă pe diverse căi în bisericile Românilor și ale Rutenilor? Cum s'a introdus limba protocolară magiară în reprezentanțele comunelor curat românesci, așa s'ar introduce pe încetul și în biserică. Asecurarea comitetului, că magiarimea gr. cat. ar fi cel mai chemat apărător al păcii religioase și naționale în țară, pentru noi nu e garanță suficientă, că nu vor urma în biserică certele și disensiunile, de cari ne temem, pe cum am accentuat în nrul 3 al foii noastre.

Dorința comitetului de a arêta casuri concrete despre intrevenirea administrației și a altor persoane nechemate în favoarea limbii liturgice magiare nu o vom împlini de astă dată. Probele ce le avem, le vom produce la timpul său înaintea factorilor competenți. De o cam dată e de ajuns a reflecta la numărul cel mare de oficiali din provinciă, cari au pășit ca membri în comitet. Noi credem, că acestia prin intrarea lor au luat asupra-și angajamentul de a lucra în cercul său pentru realizarea scopului urmărit de comitet, căci alt cum nu ar fi intrat în el.

Mai susține comitetul, că numărul magiilor gr. cat. s'ar urca la 200.000. Cum de ei vécuri întregi n'au dat semne de viață ca atari și numai acum ies de o dată ca și din pămînt și cer limba liturgică magiară. Noi cetind numele celor mai noi membri ai comitetului regnicolar am descoperit o mulțime de nume slavice, despre purtătorii cărora putem afirma, că sînt Rutenii. Apoi comitetul numără între magiarii și pe credincioșii nostri din Lemnia, Lisneș, Sz. Erzsébet etc. Aceștia înse, de și vorbesc unguresce, sînt și se mărturisesc de Români. De aici

deducem, că tot ast fel de magiari greco-catolici vor fi și pe airia.

Aserțiunea noastră, că alt cum s'a scris în foile mari și alt cum stă lucrul în realitate cu privire la numărul celor ce au subscris aderințele comitetului, o confirmă chiar comunicatul ultim al acestui comitet. În el se zice, că la programul dînșilor au aderat până acum 130.000, pe când în un comunicat din August 1898 notifică onorabilul comitet, că a primit 41.254 de subscrieri de aderență, computându-se după fie care subscribent ca cap de familie 3 membri. Numărul aderenților la mișcarea patriotică e de 165.016 suflete. Observă tot o dată comitetul, că multe comune mai mari ca Hajdu-Dorog, Hajdu-Böszörmény, Maria-Pócs etc. n'au fost trimise cotele de aderințe, („Magyar Allam“ din 10 August 1898). În comunicatul de la începutul lui Octobrie se zice: „Mișcarea pornită în afacerea liturghiei magiare se propagă în dimensiuni mari. Pe fie care zi sosesc cu sutele la comitetul regnicolar declarările de aderință de la toate comunitățile bisericesci gr. cat. magiare. Numărul tuturor subscrierilor va fi aproape două sute de mii.“ („Alkotmány“ 2 Oct. 1898). Unde e adevărul: în comunicatele din August și Octobrie, ori în „Kárpáti Lapok“ din 15 Ianuar 1899, unde se zice: „Încă și azi sînt comune bisericesci gr. cat. curat cu limbă magiară, cari n'au trimis declarările de aderințe, nu pentru că nu ar fi magiare, ci pentru că nu-și bat capul cu sörtea mișcării. Cunoscutul foc de pae s'a potolit.“ Din August respective Octobrie a scăzut numărul aderenților de la 165.016 respective 200.000 la 130.000? Una din două: ori că ce a-ți comunicat în anul trecut despre progresul mișcării e un simplu reclam, merit a câștiga aplausul opiniei publice magiare, ori că ce s'a scris în comunicatele ultime nu corăspunde realității?

Revistă bisericescă.

Roma.

Numărul membrilor din sacrul colegiu din nou a mai scăzut cu unul prin trecerea la cele eterne a cardinalului spaniol Amerigo Ferreira dos Santos Silva, episcopul din Oporto. Numărul actual al cardinalilor e de 56, dintre cari sînt 6 cardinali-episcopi, 45 de cardinali-preoți și 5 cardinali-diaconi. Sub pontificatul papei Leo XIII au decedat 120 de cardinali, dintre cari 66 sînt de aceia, pe cari l-a creat actualul pontifice. Dintre cardinalii, cari sînt în viață după naționalitate 30 sînt italieni, 7 francesi, 5 din Austro-Ungaria, 4 spanioli, 3 din Germania și câte unul din Belgiu, Holanda, Anglia, Irlanda, Portugalia, Rusia (Polonia), America de Nord și Australia. În curia romană sînt aplicați 22 de cardinali. În ce privește etatea lor, 2 trec preste 90 de ani, și doi sînt sub 50.

Sfîntia Sa papa Leo XIII în 26 l. tr. a primit în audiență familiile patricie romane, cari atunci si-au exprimat gratulările și urările lor de anul nou. Pontificele le-a răspuns în termeni cât se pôte de călduroși și, dând celor prezenți binecuvîntarea apostolică, l-a admis la sărutarea mînilor.

Afaceri interne.

Membrii opoziționali ai congresului bisericesc al Sêrbilor s'au fost înțeles sub presidența baronului Zivkovits, ca să îndrepteze o rugare către Corónă, preterând ministerul ungar, în care să cêră, ca Măestatea Sa să convoce din nou congresul bisericesc. Dar scrisoarea acêsta de la cancelaria Curții a fost trimisă fără nici o adnotare ministrului president ungar, care la timpul sêu a predat-o fără nici un rezultat imbucurător baronului Zivkovits. Acesta în ziarul „Branik“ cere sfat de la colegii sêi spre a puté purcede mai de parte, esprimându-și tot o dată dorința de a se aduna la o conferință nouă în Agram.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Despre activitatea parlamentului ungar nu putem să zicem nimica nouă. Și acuma fac deputații opoziției fel de fel de propuneri la verificarea protocolului.

Mai de mare însemnătate ar fi pertractările de pace între delegații opoziției și guvern. Acêstea însă sînt în decurgere și nu se scie ce rezultat vor avé! Cu privire la dificultatea primă, după carea guvernul voia, ca pactul economic cu Austria să se stabilizească până în 1903 și de atunci în colo să dureze până când guvernul ungar nu va fi determinat altmintrea, s'a aflat Széll, care a modificat lucrul așa, că, ce e drept, pactul să fie stabilit până atunci, dar după aceea Ungaria i-și va avé vamă separată. Condițiunea de împăciuire ast fel modificată opoziția a primit-o. Acum mai rămănea votarea unui indemnity pe 4 luni și schimbarea regulamentului casei în așa sens, ca obstrucția tehnică, de care se folosește opoziția acum, să fie imposibilă. Acêstea sînt acuma punctele de divergință între guvern și opoziție, neescepționând nici condiția, ca Bánffy să abzică. Divergințele acêstea se pertracteză acuma în consultările bărbaților de încredere ai opoziției. Resultatul nu e sigur, dar totuși nu puțin sînt aceia, cari nutresc speranța, că împăciuirea se va face mai cedând opoziția.

Austria.

Reichsratul din Viena de loc nu se află în o poziție mai fericită de cât parlamentul de din cōce de Laita. Consumă și ei timpul și banii luați de pe spinarea bietului popor în votisări nominale și cesțiuni ridicole. Ba câte o dată ajung la escese, cari unor ómeni culți și cu mintea la loc, nici de cum nu li se pot permite. Așa în ședința din 27 l. tr. pe galeria din partea dreaptă a casei, carea este destinată pentru ziaristii bohemii, s'a încăerat o bătăe formală cu pumnul între unii deputați germani și cehi. Ocașiune a fost o vorbire, carea a voit, să o țină deputatul ceh Kramarz. Fiindcă la scularea acestuia ca să vorbească, deputații nemți din stînga făceau un sgomot infernal, alți deputați cehi le dădură

atributele, ce li se cuvinea. Aceste cuvinte fură aprobate de către corăspondențul foii „Narodni Listy“ Iosif Penisek consilier imperial, care era pe galeria ziaristilor. Auđînd deputații germani Wolf, Gristmayer și Hohenburger aprobarea au alergat pe galeria, unde era Penisek, ca să-l pedepsescă. Deputații bohemii încă nu au rămas cu mînilor în sin, ci au alergat și ei în număr de patru în ajutor conaționalului lor, între cari era și deputatul Lebloch, un țeran puternic din Moravia. Aci apoi s'au încăerat. Wolf a fost bătut în adevăratul înțeles al cuvînrului de către Lebloch. Pe când deputații dădeau acêste semne de cultură pe galeria ziaristilor, pe atunci studentii germani și bohemii îi imitau prin coridorele întunecose ale parlamentului. Întru adevăr, că deputații austriaci lucră ziua și nōptea, ca să creeze legi, cari să asigureze bunăstarea și propășirea poporului!

Franța.

De când s'au încordat relațiunile dintre Franța și Anglia, ziarele celei dintăi încep a tracta chestiunea despre o apropiere între Franța și Germania. Ba unele ziare francese au mers așa de de parte în privința acêsta, în cât au pus la cale o anchetă în Germania, ca să afle, că ce fel de simțeminte se nutresc acolo față de Francesi. Resultatul acestei cercetări a fost că, poporul german nu dorește alt ceva de cât a trăi în bună înțelegere cu cel frances, ce putendu-se pune în praxă atunci, atât guvernul din Paris, cât și cel din Berlin vor absta de la discutarea ori cărei chestiuni, carea până acuma a înstrăinat inimile acestor două popóre, și așa se vor puté ajuta împrumutat.

Italia.

În parlamentul italian căți-va deputați „italianissimi“ (acesta e titlul celor mai mari patrioți), evrei după nascere și cari evrei sînt și astăzi, au interpelat pe ministrul de externe Canevaro despre faptul, că unii, ofițeri austro-ungari de marină din Pola au descris unele episóde din lupta de la Lissa în colorii fórtie gloriocátore pentru Austro-Ungaria. Ministrul de externe italian a liniștit spiritele agitate ale deputaților patrioți prin aceea, că le a spus că episódele acelea sînt de tot neînsemnate, și că acêsta au făcut-o pentru un scop mai mult industrial. În cât e pentru coloniile Africane acela-și ministru declară, că lucrurile au apucat pe o cale mai pacinică și că tóte se vor compune în pace.

Turcia.

Acest leu muribund, grație nepuținței sale, e pe cale de a turbura éráși pacea Europei acum, când privirile tuturor sînt îndreptate către propunerea făcută de Țarul pentru pacea și desarmarea generală. Macedonenii sãtului de jugul turcesc i-și propun din nou, ca să se scape de el și ar voi, ca la primăvară Macedonia să devină teatrul unei revolu-

țiuni formale. Dorințele lor sînt, ca Macedonia să fie o provincă autonomă, avînd în frunte un guvernator ales de popor, care în administrarea provinciei să fie ajutat din partea unui senat de 9 membri. Limbile existente pe teritoriul Macedoniei să fie egal îndreptățite, armata și budgetul să fie deosebite de ale imperiului Otoman, afacerile bisericesci și scolastice, creștinii să și-le isprăvescă ei între ei, și în fine să li se concedă amnestie taturilor condamnaților politici. Macedonenii, ca să pîta informa mai bine opinia publică despre stările miserabile, s'au constituit în un comitet din țara lor în Geneva (Helveția).

Dorințele acestea Macedonenii le au arătat Porții, carea înse le-a răspins, de ore ce împlinirea lor ar însemna o rupere a Macedoniei de către imperiū.

Fiind că atât Rusia, cât și Austro-Ungaria nu pot privi cu nepăsare aceste evenimente din „ereditatea“, la carea se așteptă și una și alta, ambele au trimis câte o notă guvernului din Sofia, în cari îl fac atent despre agitațiunile bulgare din Macedonia și despre eventualele urmări. Guvernul bulgar din parte-și a răspuns, că se va îngriji de confini, ca să nu pîta trece agitatori din Bulgaria în Macedonia. În Constantinopol asemenea se fac pregătiri spre a sugruma deja din nascerea sa ori ce mișcare revoluționară.

Corespondințe.

Țara Oltului, Ianuarie 1899.

Clarissime Dle Redactor!

Cu viu interes am cetit articolul, ce s'au scris în „Unirea“ relativ la starea desolată, în care se află clerul nostru, în fața preparativelor dușmănoase, ce decurg.

Era, parcă, timpul suprem, ca organul nostru bisericesc să-și ridice glasul prevestitor pericului, chemând la luptă pe toți, cari datorți sînt să lupte pentru biserica mamă.

Articolul subscriși de „mai mulți preoți“, cred, că pot fi subscriși de toți preoții noștri, cari în deplina cunoștință a pericului, trebuie să albe curajul de a lupta cu cinste, er nu de a capitula cu rușine.

De la „frații“ catolici de rit latin din Ungaria, e evident, că nu avem ce aștepta. Au spus-o chiar arhierii lor, că nu e proporție între ei și noi, că prea e mare sărăcia clerului românesc unit, de cât ca ei să renunță la venitele lor. Adevărat că fondul religionar ar fi, să fie merit catolicilor fără deosebire de rit; adevărat că de două sute de ani clerul nostru petrece în miserie, în vreme ce clerul latin se îmbuibă și de partea ce nouă ne-ar compete — toate aceste sînt prea adevărate, — dar dacă „frații“ latini află cu cale a prelungi și pe mai din parte starea acesta de nedrept, dacă află, că e consecuență, când clerul nostru rămâne și de aci înainte lipsit de partea ce-l compete și-l compete de două sute de ani, — pot-tescă și o facă!

Și cum rămănem?

Rămănem lăsați pară guvernului, care ne imbie cu multă încredere de sine arginți, cu cari speră să ne cumpere independența și consciința?

Rămănem pară guvernului, ca el să ne ocărnuască ca pe subalternii săi, dispunînd de noi în mod direct și necondiționat?

Rămănem sub imediata influință a guvernului, și nu ne temem de procesul de distrugere, nu ne e frică, că autoritatea noastră bisericescă va deveni iluzorie.

Dumnezeule, biserica e tot ce ne-a mai rămas, și dacă și aceea se va reduce la rolul de satelit al guvernului, de uneltă nepotincioasă în mâinile unui guvern, care pîte fi calvin sau jidovesc, — am perdut totul!

Articolul „Unirii“ au apărut în ora a un spre zecea: *Proximus ardet Ucalegon!* . . .

Avem încredere în înțelepciunea iubiților noștri arhierii, cari stănd la înălțimea postului lor, vegheză cu îndoită atențiune, bine știind, că ei vor fi cei dintâi, cari vor înfrunta periculu, și în urma lor are să vină greul turmii cuvîntătoare.

Și după cum a zis corăndentul „Sim“. — pîte că totuși *est modus in rebus*.

Dacă e vorbă, să primim ajutor de la guvern, va fi pîte o modalitate, care să asigureze nealterată ingerința autorității noastre bisericesci, singură competentă întru distribuirea acestor ajutoare, eschișcînd amestecul absolut necompetent al guvernului în afacerile noastre intime administrative. Căci un ast fel de amestec aduce după sine cu siderală necesitate eludarea autorităților noastre bisericesci.

Er dacă e vorbă, să nu primim ajutorul, vor fi pîte modalități de a reduce parochiile, de a pune basă unui fond provincial de salarisare a preoților și învățătorilor, în sfîrșit, un *simod provincial* va fi mai competent ca singuraticii indiviși, întru determinarea modalității din chestiune.

Căci dacă nu prevenim noi periculu, el ne va afla slabi și nedisciplinați, și început odată procesul de distrugere, *cine va mai pune stavilă elementelor pornite pe povîrniș?*

Tin.

Apel.

Poporul gr. cat. a filiei Durusa, simțind lipsa unei biserici, în locul căsuței răzimate cu proptele și ruinată; de mult a coadunat tot materialul necesar: pîtră, lemne, pentru ca să-și pîta zidi, conform stărilor sale, cu a sale mîni bisericuța de lipsă. De ore ce înse speșele interprinșătorului, pe lângă totă bunăvoința sa nu e în stare a le suporta; fiind că e forțe miser, în cea mai mare parte sindilarii, tot satul abia 35 fumuri, pe această cale se rîgă prin subscrișul la tot sufletul creștinesc, ca să îi ajute cu filerul său la ridicarea, facerea în trup a cugetului său și a nisuiștelor sale, ca să-și pîta face biserica sa. Te rog suflete creștinesc! oferesce-ți filerul tău, încurajază-ne lucrarea noastră, ca să ne putem zidi biserica noastră, în carea în urma rugămintelor noastre către Atotputernicul, și-se va rîsplăti însutit osteneța și jertfa ta, pe cum s'a înmulțit și oiciul veduvei din Sfînta Scriptură.

Rîsplătesce, Dîmne! jertfa servului tău și ascrie totă, ce le aduce întru preamărirea numelui Tău, și a îmbunătățirii inimii noastre după intențiunea sa.

Suma trimisă ori la subscrișul ori înmanuată Spect. Redacțiunii, cu mulțămita în numele Domnului se va cuita pe cale ziaristică.

Gaura (p. u. Nagy-Somkut) 1899 Ian. 29.

Alexandru Simon
preot gr. cat. în Gaura și Durusa.

Mulțămită publică.

Învățătorii gr. cat. din districtul protop. al Biel, ținîndu-și adunarea de tîmnă la 5 Novembre 1898 în comuna Săncel, și luând parte la aceea adunare și Stim. Domn Albert Elek, notar cercnal în sus numita comună, care vedînd, că toate agendele reuniunii au decurs în cea mai bună ordine, a dăruit reuniunii: Resbelul franco teutonic din 1870—71 și un protocol pentru inducerea proceselor verbali.

Tot cu aceea ocașiune a mai donat și Dl R. Rusu vicenotar în Hususău (când va înv. în Bia) următoarele manuale: Almanachul României june pe 1888, trei cărți de cetire pentru școlile primare de Ionescu, Aritmetică de Mirescu și Teatrul de Caraghiale partea I. și II.

Primescă deci Domnii donatori și pe această cale sincerile noastre mulțămiri, prea bunul Dumnezeu să-l țină încă la mulți ani.

Săncel 28 Ianuar 1899.

Teodor Pănzăan
președinte.

Noutăți.

Episcopia titulară de Rădăuți. În urma unui decret preafnal al Mai. Sale s'a reînființat titlul de episcop al Rădăuților în Bucovina. Noul titular e arhierul Dr. *Vladimir Vasile de Repta*, care zilele acestea a și fost consacrat de Episcop. E în vîrstă de 58 ani. A studiat la Cernăuți, Bonn, Viena și airia, a fost profesor la institutul teologic, apoi a trecut la universitate, și în urmă arhimandrit.

Fapta nobilă. Aflăm cu bucurie, că Dl *Sava Șomănescu*, proprietar în România, om cu avere, dar fără copii, a luat asupra-și și sarcina de a susține pe *Lucian Bolcaș*, de a fi tată sufletesc, de a-l ajuta la studii în străinătate, spre a deveni cu timpul un brav și folositor fiu al poporului. Fapta Dnului Șomănescu întrece ori ce laudă. Ea nu a putut să purcedă, de cât de la o inimă caldă și plină de nobile sentimente.

Statua lui Ferdinand Lesseps. La intrarea canalului de Suez se încep lucrările pentru aședarea statuei lui Ferdinand de Lesseps, care, după cum se știe, a proiectat și executat canalizarea istmului de Suez, adunând spre scopul acesta un capital mai mare de 200 milioane franci. Întru aducerea aminte de această lucrare monumentală, care ținu 10 ani, i-se va ridica lui Lesseps o statuă înaltă de 6 m. aședată pe un pedestal mai înalt de 10 m. Pedestalul va fi împodobit cu portretele celor patru cheivii, cari au dat mîna de ajutor la îndeplinirea acestei opere.

Defraudarea de la Arad. În sfîrșit vestitul în defraudări *Krivány*, va fi dat în cercetare pentru escrocheriile făcute cu banii publici. După cum cetim în „Tr. poporului“ afară de cele 300 mil, sau mai descoperit în timpul din urmă nouă defraudări, din primii ani ai funcțiunii lui *Krivány*. Suma aflată mai în urmă trece preste 25 mil fl.

Alegere de deputat. La 17 Faur n. se va face la Cluș alegere de deputat în locul lui *Groisz Gusztáv*, care a murit. Partidul liberal a candidat pe br. *Feilitzsch Arthur*.

† **Maria Luisa** principesa Bulgariei a repausat în 31 Ian. n. S'a născut în Roma la 1870. În etate de 23 ani s'a maritat după *Ferdinand de Coburg*, principele Bulgariei. Din această căsătorie s'a născut *Boris*, *Ciril*, *Eudoxia* și înainte cu câte va zile *Nadesda*.

Cas de mîrte. Dr *Vasile Glodariu*, vechi profesor pensionat al gimnasiului român gr. ort. din Brașov, fost profesor și primul director al gimnasiului român din Bitolia în Macedonia, a repausat la 28 Ian. n. în al 67-lea an al etății, al 31-lea al serviciului și al 5-lea de la retragerea în pensiu.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Credința vécurilor creștine celor dintâi în fecioria Născătoarei de Dumnezeu.

(Continuare.)

Cu toate acestea creștinii au privit pe Maria dintru început și tot de una de pogorîtorea lui David. Din L. N. originea acésta putea, să se conchidă cel puțin, de ore ce, pe cum am zis, fiul ei cel fără de tată se numește de atâtea ori Fiul lui David. Originea ei de la David a fost susținută destul de limpede în buna vestire a lui Gavriil, carele încredințază pe Maria despre aceea, că Dumnezeu va da Fiului ei celui conceput de sus scaunul lui David tătâne-său (Luc. 1, 32 urr.). Ss. Părinții fac cu de-a-dinsul conclusia acésta. S. Iustin numește pe Maria „Fecióra, carea din némul lui David a purces”.¹⁾ S. Ireneu o numește „Fecióra, carea era din némul lui David”.²⁾ Origene zice, că „Maria în sensul legii a fost căsătorită fără indoală cu contributul și consângénul său (Iosif)”, și că de aceea din genealogia de la Mateiu rezultă originea ei de la David. Érá Elisavet, carea era din némul lui Aaron, a fost rudenia ei ca Israelténă.³⁾ Eusebiu susține aceea-și părere. El zice: Dacă Evangeliștii derivă pe Iosif din trupina lui David, ei prin acésta dovedesc și originea Mariei de la David. — Căci după legea lui Moisi nu se da voie a-și lua soțul de căsătorie de airia, fără numai din némul propriu și din tribul propriu, pentru ca moștenirea să nu trecă de la un neam la altul.⁴⁾ Eusebiu a bună samă a avut înaintea ochilor în tocmai ca și Origene dispoziția de la IV Moisi 36, 7. Dispoziția acésta se referesce la fiice moștenitoare, și ei prin urmare au privit pe Maria de fiică moștenitoare. Eusebiu continuă apoi: Elisavet a fost rudenia ei ca Israelténă și în sens spiritual ca una, care avea cam asemenea misiune cu ea, de ore ce era menită, să fie mama Înaintemergătorului. Dacă Evangeliștii au oferit genealogia lui Iosif, acésta s'a întâmplat conform usului tradițional al Scripturii, căci nici o dată mai înainte de aceea nu s'a descris némul vre unui om prin mamă. Tot cam așa se exprimă și s. Ioan Chrisostomul: „La Iudei nu era obiceiul, să se oferescă genealogiile muierilor, și apoi doră și cu genealogia lui Iosif era ajuns scopul, căci niménuia nu i-se da voie, să se căsătoréscă a fară de familie.”⁵⁾ S. Epifaniu încă grăește de mai multe ori despre obiectul acesta. El zice: „Din David e Maria după genealogie.” „Christos după trup e născut din trupina lui David, adecă din sfînta Fecióra Maria.” „El era din semînța lui David pentru Maria.”⁶⁾ Tot asemenea susține și s. Ciril din Ierusalim: „Așa dară din David a fost sfînta Fecióra.”⁷⁾ S. Augustin răspunde lui Faust și în privința acésta tot așa de pe larg ca și în cele alalte. Temeiul argumentării lui îl forméază „credința catolică și apostolică, că Domnul și Mântuitorul nostru Isus Christos e atât Fiul lui Dumnezeu după dumnezeirea sa, cât și Fiul lui David după trup”. Aceea, că Mateiu deduce genealogia la vale la Iosif, nu dovedesce nimica împotriva originii Mariei de la David; acésta cu toate acestea a putut, să purcedă din o vînă a sîngelui lui David. A fost lucru cuvințios, că Iosif, care a fost împreunat cu muierea sa nu în căsătorie trupéscă, dară în căsătorie spirituală cu atât mai intimă, ca bărbat a fost onorat din partea Evangelistului prin împărțășirea genealogiei lui. — „Noi de aceea credem, că Maria încă s'a ținut de familia lui David, de ore ce credem Scripturilor acelora, cari spun amîndoué lucrurile, atât aceea, că Christos se trage din semînța lui David, cât și aceea, că Maria a fost mama lui, și a nume nu prin împreunare, ci ca fecióra. Cel ce zice decî, că Maria nu s'a ținut de rudenia de sînge a lui David,

acela se împotrivesce în chip învederat autorității celei atât de evidente a acestor Scripturi. — Ceea ce a statorit decî Faust despre originea Mariei, că ea a avut de tată pe un preot cu numele Ioachim din némul lui Levi, pe mine nu mă légă nici de cum, de ore ce lucrul acesta nu e canonic. Înse chiar și dacă o așa crede acésta, chiar și atunci mai bucuros așa zice, că și Ioachim s'a ținut în ore care chip de sîngele lui David și s'a adoptat în ore care chip din némul lui Iuda în némul lui Levi, sau el însu-și sau vre unul din înaintășii lui, ori că s'a născut în némul lui Levi cel puțin așa, că derivă ore care înrudire de sînge de la familia lui David. Că așa ceva a putut, să se întimple, recunósce Faust însu-și, când zice, că Maria e din némul lui Levi, pe când se scie, că ea prin căsătorie a intrat în familia lui David, adecă în némul lui Iuda, și când zice, că Christos ar pute, să trecă de fiul lui David, dacă Maria ar fi fata lui Iosif. Dacă decî fata lui Iosif prin căsătorie ar fi intrat în némul lui Levi, atunci totuși un fiu al ei, care s'ar fi născut în némul lui Levi, în chip potrivit ar pute, să se numéscă și fiul lui David. Tot asemenea dacă bună oră mama acelui Ioachim, pe carele Faust îl numește tatăl Mariei, din némul lui Iuda și din familia lui David s'ar fi căsătorit în némul lui Levi, atunci Ioachim și Maria și fiul Mariei și așa nu fără dreptate s'ar aserie întru adevér încă semînței lui David. Acésta decî ori ore ce asemenea acesteia așa supune mai bucuros, dacă m'ași lăsa a fi convins prin auctoritatea acelei scrieri apocrife,¹⁾ în care Ioachim se zice tatăl Mariei, de cât să cred, că mințesce Evangelia, în care e scris, că Isus Christos, Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, după trup s'a născut din semînța lui David și prin Fecióra Maria.²⁾ De altmîntea înrudirea Mariei cu némul cel preoțesc e tot așa de sigură, că doră Elisavet, o fiică a lui Aaron a fost rudenia ei, și deosebirea celor două genealogii încă va, să o atingă acésta, de ore ce una derivă pogorîrea lui Christos de la David prin Solomon împératul, érá cealaltă prin Natan profetul, așa dară prin o persoană preoțéscă. În Maria a curs decî atât sîngele cel împératésc, cât și cel preoțésc, ceea ce a fost de totului tot cuvințios, de ore ce Fiului ei i-se cuvine atât oficiul cel împératésc, cât și cel archierésc.³⁾

Împotriva docetismului Gnosticilor și al Manicheilor au apérat decî ss. Părinții maternitatea fizică reală a Mariei. Căci ei întâi și mai întâi au privit raportul biblic de istorie în sensul cel mai deplin, și a nume de istorie adevérită de Dumnezeu, ér apoi mai au ei și temeierile științifice pentru convicția sa despre trăsătura acésta a Mariei. Răscumpératoriul a trebuit, să fie om în sens desevarșit, érá acésta a putut el, să fie numai așa, dacă s'a făcut om pe aceea-și cale ca și ori care om luându-se a fără germenul de origine, de ore ce el a trebuit să fie și Dumnezeu tot în acela-și sens desevarșit. I-a căutat, să se nască din o fiică a lui Adam, de ore ce numai așa a putut, să răscumpere întregă omenimea cea mai înainte de el și după el. Maria e fiica acésta a lui Adam și ca mama Răscumpératoriului „s'a făcut pe sama omenimii întregi cauza mântuirii”.⁴⁾ Maria e decî întâi și mai întâi mijlocitorea fizică dintre dumnezeire și omenime.

Mai de parte Răscumpératoriului i-a căutat, să fie nu numai fiu al lui Adam, ci și Fiul lui David. Acésta se recerea a nume asemenea pentru adevéirea istorică a lui, și el acésta, fiind că nu avea tată pămîntesc, putea, să fie numai prin mamă-sa, prin Maria cea din semînța lui David. Maria e decî în al doilea loc dovada despre originea davidică, împératéscă a Răscumpératoriului.

Prin înrudirea sa cu némul cel preoțésc al Elisavetei Maria comunica în sfârșit și sînge preoțésc Fiului său, pe carele pe lângă dignitatea cea împératéscă îl mai împodobesce și cea archieréscă.

Trăsătura maternității Mariei prin acestea era dovedita în chip istoric și filosofic. Desvoltarea ulterioară a ei de aceea nici nu aduce mai mult la ivélă o luptă pentru esistența acestui

1) Dial. c. Tryph. n. 100. Cf. 43. 45; Apol. 32.

2) Haer. III. 21, 5; cf. 16.

3) Comm. in ep. ad Rom. I. 5.

4) Quaest. ev. ad Steph. I. 7; H. E. I. 7.

5) Hom. II. in Mt. T. VII. p. 25 ed. Montfaucon. V. și hom. IV. in Mt. 3. mai la deal . . .

6) Haer. XXIX. 1. 2. 4.

7) Catech. XII. 23, 24.

1) Scrierea gnostică *γεννα Μαριας*. V. Tischendorf, Evang. apocr. ed. II. Proleg. p. XXIII. n. 2.

2) Contra Faust. XXIII. 5—9.

3) De div. quaest. 9. 61 și De cons. evang. II. 2.

4) Iren. haer. III. 22, 4.

concept al maternității. Dară conceptul acesta de acum înainte se dezvoltă în chip intensiv și se silește spre a-și dobîndi o formulă sau o expresie, care să cuprindă în sine în chip pregnant toate acelea, pe cari atât inima credincioasă, cât și mintea gata la luptă le simțese și le gîndesce sub conceptul acesta.

Reacțiunea raționalistă, de care a avut parte idea despre Christos în secolul al III-lea, arată mai întîi, că atât prietini cât și vrăjmași acestei idei au adus și pe Maria în cîrta dogmatică așa, că de cîte ori acum în cîrta aceasta se tractează despre Christos, în rîndul al doilea se tractează în tot de una și despre Maria.

A nume ereticii aceia, cari ne ocupă acum, au opus visărilor fantastice ale Gnosticilor unitatea abstractă a esenței dumnezeiești și au respins învățătura despre treimea persoanelor dumnezeiești și

în urmare și cea despre întromenirea Fiului. Urmarea a fost apoi și un fel de degradare și concipiare greșită a trăsăturii de maternitate din icôna Mariei.

Ereticii aceștia au fost Antitrinitarii sau Monarchianii. Ei se osebiră mai ales în două direcții. Unii declară pe Christos într-adevăr de un om născut în chip minunat, înse totuși numai de un om, în care ea și la profesii L. V. și la vedetorii cel luminată de Dumnezeu ai păgânismului câtă va vreme a fost lucrătoare o putere dumnezeiească (*δύναμις*, de aceea Dinamic). Cei alții susțineau, că Dumnezeu cel unul (cel de o persoană) s'a lăsat, să-l nască Maria, și el, Tatăl, a pățimit pentru omenime. De aceea ereticii aceștia se numesc Patripassiani.

(Va urma.)

O convorbire cu Pontiu Pilat.

de Anatole France.

Aelius Lamia, care se trăgea dintr-o familie italică fruntașă, încă nu desbrăcase voămintele de copil, când deja și merse la școala din Athena, ca să studieze filosofia. Mai târziu se așeză în Roma. Acusat pentru unele nelegiuiri împăratul Tiberiu îl trimise în exil. Avea pe atunci 23 ani. În timpul exiliului, care ținu opt spre zece ani, traversă Siria, Palestina, Capadocia, Armenia; petrecu mai mult timp chiar și în Antiochia, Caesarea și Ierusalim. După mărtașă lui Tiberiu, ajungînd Caligula pe tron, obținut permisiunea de a se întoarce la Roma. Ba își recăpătă chiar și o parte a bunurilor sale. Restrictiile îl făcuseră într-aceea mai cu minte și mai cumpănit.

Ei tacunjava ori ce convenișe cu femeile, cari duceau o viață mai liberă; nu rîvnia după funcții publice, se ținea în laturile de calea onorurilor și trăia ascuns în casa sa. Își scrisese toate pășeniile mai însemnate din lungile sale călătorii; ast fel își prefăcu, pe cum zicea el, suferințele trecute în o distracție pentru ceasurile sale prezente. În mijlocul acestor lucrări paucice și în studiul diligent al cărților lui Epicur, observă el cu o oarecare surprindere și cu o ușoară mahnire, că se apropie de anul bătrâneții. În anul al șesezecelea și doilea al etății sale, torturat de un catar destul de neplăcut, merse la Bajae, ca acolo să-și ia băl. Acest țărmar era pe vremea aceea foarte cercetat de către Romanii bogăți și doritori de plăceri.

Deja de o săptămână trăia Lamia singur și fără prietini în mijlocul lărmuitorei și strălucitoare mulțimi, când într-o zi, după prânz, fiind bine dispus, îi veni gîndul, să urce pe colinele, cari în tocmă ca bachanțiale încoronate cu frunziș de viș, priviau în jos spre valuri. Ajuns în vîrî, se așeză pe marginea câmpului sub un terebint și-și purtă privirea peste frumoasa regiune. La stînga lui se întindeau pustii și gole câmpurile phlegreice până la ruinele de la Cumae. La dreapta sa, capul Misen își înșiră agerile săi pînă în marea tirenică. La picioare spre răsărit, urmînd grațioasă linie a țărmarului, își estindea bogata Bajae grădinile sale, vilele-i împopulate cu statue, porți mărețe și terase de marmoră. Ast fel zăcea el visînd la marea albastră, în ale cărei valuri se

jucău delfinii. În fața lui, de ceea alaltă parte a golfului, pe partea de către Campania, întraurite de sôrele, ce apunea, străluceau templele îmbrăcate în tufiș de lauri ale Posilipului și chiar în fundul orisonului se ivia Vezuful.

Lamia scose din o creță a togei sale un rotul, care cuprindea un „Tractat despre natură“, se întinse pe pămînt și începu, să cetească. Dar strigătele unui sclav îl deșteptară; trebuia să facă loc unei lectice, care tocmai avea, să treacă pe cărarea îngustă. Când se apropiă lectica deschisă, vedu Samia întins pe perină un bătrîn de o corpulentă mare, cu fruntea răzimată în mână privind sumet și sombru în juru-i. Nasu-i aquilin se pleca pe buze, cari strîngeau o bărbie proeminentă și nise, făclă puternice. Numai de cît i-se păru lui Lamia, că cunoșce această față; rămase un moment nedumerit, apoi sări în sus și cu o mișcare de surprindere și de bucurie se îndreptă spre lectică. „Pontiu Pilat!“ strigă el. „Mulțumită zeilor, că îmi e dat, să te mai revîd.“

Moșnegul făcu semn sclavilor, să oprască și privi cu atențiune la bărbatul, care îl salută.

„Pontiu, scumpul meu găzduitor“ re-începu acesta, „douăzeci de ani într'atîta să fi înălbit părul meu, și să-mi fi tras brezde așa de adânci pe fața mea, în cît tu să nu recunoșci pe Aelius Samia, vechiul tîu amic?“

La audirea acestui nume Pontiu Pilat cobori din lectică, și încă atât de repede, cum numai îi permitea etatea și tîrziuțetea membrilor sale. Apoi îmbrățișă de două ori pe Aelius Lamia.

„De sigur îmi e drag, că te revîd,“ zise el. „Ah, tu îmi reamintesc zile vechi, pe cînd trăiam încă în provincia Siria. Treizeci de ani sînt deja, de cînd te am vedut pentru prima oară. Era în Caesarea, unde tu îți duceai urîtul exiliului tîu. Eram fericit, că îți puteam înduleci puțin acest pustiu. Și din prietinie mi-ai urmat apoi în acel trist Ierusalim, unde Iudeii m'au adăpat cu supărări. Zece ani ai rămas tu acolo ca ôșpe și soț al meu, și cînd vorbiam împreună despre „Cetatea eternă“, ne mîngăiam unul pe altul, că te tîne pentru nefericirea ta, tu pe mine pentru mărimea mea.“ Încă o dată îl mai îmbrățișă Lamia.

„Tu nu spui tot Pontie. Tu nu spui, că i-ai vorbit lui Herodes Antipas în favorul meu și că mi-ai deschis cu marinositate punga ta.“

„Să nu vorbim despre asta,“ răspuse Pontiu. Tu abia te ai întors la Roma, și mi-ai și trimis prin un libertin o sumă de bani, care mi-a plătit și cameta cametel.“

„Pontie! noi nu ne am quitat prin suma asta de bani. Dar spune-mi, implinți-ți ai zeii dorințele tale, ai tu fericirea, ce o meritezi? Să vorbim despre familia ta, despre sôrtea, despre sănătatea ta.“

„Eu trăiesc retras în Sicilia, unde posed domeniul, port economie și vind grăul meu. Fiica mea cea mai mare, scumpa mea Pontia, a ajuns veduvă; ea trăiesc la mine și-mi conduce gospodăria. Mulțumită zeilor, eu mi-am păstrat tîria spiritului meu, memoria mea nu s'a slăbit; dar bătrîneța nu vine fără de un convoi de dureri și desastre. Mă torturează reuma și tu mă vești aici cercînd un mijloc în contra durerilor mele. Acest sol ardețor, din care isbucnesc nôptea flacări, respiră aburi pătrunzătorii de puciosă; ei ar fi să aibă puterea de a alina durerile și de a reda membrilor înțepenite flexibilitatea, cel puțin așa spun bătrînii.“

„Măcar de ai experia-o la tine însu-ți, Pontie! Dar pe lângă totă reuma și agerul dinte, tu abia pari așa de bătrîn de cît mine, de și în realitate ești cu zece ani mai bătrîn de cît mine. Tu îți-ai cruțat mai multă putere, de cît cîtă am avut eu vre o dată, și mă bucur, că te regăsesc ast fel. De ce, după administrarea Iudeii, ai mai preferit să trăiesc pe domeniile tale din Sicilia într'un exiliu de bună voie? Raporteză-mi despre faptele tale începînd momentul, în care eu am încetat de a mai fi martorul lor. Tu chiar te pregătia-i, să înăbușești o revoltă a Samaritanilor, cînd eu mersesem în Capadocia, ca să trag un câștig din creșterea de cai și catări. De atunci nu te am mai revîdut. Raporteză-mi așa dar, vorbește! Tot, ce te privește, me interesează.“

(Va urma.)

Economie.

Reconstruirea viilor. În luna viitoare, adică în Faur, va apăre o broșură cu numirea „Utmutatás a szőlőmivelésre“. Broșura acésta o edă ministrul de agricultură pe cheltuála portofoliului său. *Preoții și învățătorii* pot primi gratuit scrierea acésta, dacă o vor cere de la ministrul de agricultură. Cererile sînt a se adresa pe o cartă postală de 2 cr. în chipul următor: „A m. kir. földmívelési ministerium szőlészeti osztályának Budapestén.“ Broșura va espune în stil ușor și limpede modalitățile, după cari se pot reconstrui viile pustiite de filoxeră. Fiind dar scrierea din cestiune de o mare însemnătate economică, atragem de acum atențiunea preoților și învățătorilor nostri asupra ei. Însemnăm în urmă, că broșura se pôte procura și pe bani; prețul va fi o corónă, adică 50 cr.

Urmările bôlei de porci. Daunele enorme, ce s'au ivit în urma bôlei de rîmători, se pot constata din circulația articolilor de unsore, ce a avut-o monarchia noastră în anul 1898. A nume în anul 1897 s'au importat pe teritoriul vamal al monarchiei noastre 189,029 măji metriche de unsore de porc în preț de 5.670,870 fl., ér în anul trecut 1898 s'au importat 199,643 mm. de unsore de porc în valóre de 7.206,507 fl. *Esportul* acestui articlu nici nu merită a fi amintit. Unsoreea importată provine aprópe numai din America. Ast fel dară singur numai la articlu unsore, în anul 1898 monarchia noastră a avut un *passiv* de 7.150,191 fl. — Ce să mai zicem apoi de perderile consumenților singuratici din monarchie? Nu vorbesce óre elocuent: *pellagra*?

Sfaturile economice. De la luna Faur înainte, vom începe a publica lună de lună sfaturi economice referitoare la lucrările de căpetenie ale economilor. Ne place a crede, că facem prin acésta un serviciu cetitorilor nostri, avënd dateria să progresăm și pe terenul economic.

Faur.

Acasă. Bucatele din grănar să se întórcă regulat, ca să nu se strice și se nu se inculbe vermi. Să grăbim cu punerea în stare bună a uneltelor economice, ca sosirea timpului de lucru să nu ne afle nepregătiți.

Să se pregătésă tot felul de semînțuri pentru seménat. Nu se pôte accentua de ajuns, că pentru seménat trebuie să se folosésă tot de una semînța cea mai frumoasă și cea mai desvoltată. Causă e, pentru că în semînța află plânta tinără elementele cele mai necesare pentru nutrirea sa primitivă și pentru desvoltarea organelor sale vitale, a rădăcinilor și a frunzelor, cu cari respiră plântă. Cruțarea la semînță este așa dară nerațională și recóltă slabă e urmarea. Preoții să lumineze în privința acésta pe popor, care tóte le așteptă de la Dumnezeu, ca și când Dumnezeu nu ar fi dat omului minte, ca s'o folosésă. Semînța să trecă dar tótă prin ciur, prin trieur și dacă e lipsă chiar și prin alegere cu mâna. — Nu trebuie să se uite nici schimbarea semînței, de óre ce tóte semînțele degeneréză. Mai ușor degeneréză crumpele (cartofi), sęcara, ovésul, inul, mai greu grăul și orzul; la aceste din urmă deci semînța nu trebuie să se schimbe așa de des. — Ca să nu facem înse cheltuéli zădarnice, înainte de a seména cu ceva semînță pe la noi încă nefolosită, mai întâi să cercăm cu puțin, și dacă succede, numai atunci să ne întindem mai de parte.

Se pôte începe în luna acésta și sfărmitul cucuruzului. — Să se repareze și să se facă garduri noué. Să măcinăm bucate, ca pentru lucrul de primăvară să fim provédunți cu făină de ajuns. Făina să se păstreze în loc uscat și să se întórcă din când în când.

La grajduri. La vitele de jug și la cele de prăsilă acum trebuie să se dea nutrețul

cel mai bun. În general vitele acum trebuie hrănite mai bine, ca să apuce la putere pentru lucrul de primăvară, ér cele de prăsilă să ajungă la pășune în condițiune bună.

Grajdurile să se ventileze regulat și să se țină curate. Vitele să albă tot de una așternut bogat, și țesala să nu odihnésă.

Să se pórte grijă deosebită de lepele și de vacile de a fêta.

Asemenea grije mare trebuie și de oile pe cum și de scrófele fêtate. Scrófele după ce au fêtat au, să capete pe zi una câte 3—4 litre cucuruz. Purceii de la 14 zile în colo să se dedea a mânca orz, ér după 4 sêptemăni cucuruz. Scrófele, ori cât ar fi de frig, să se scótă pe câte o órá dóuă la plimbare; ér dacă se încaldesce vremea se pot scóte și purceii la ceva loc ferit pe câte o órá mai ales pe la améză.

Galitșele încep a oua. Óuele găinilor mai frumoșe și cari óuă mai bine se păstréză pentru clocit. Pe la capétul lunii putem pune cloci, aședându-le tot de una pe la însérat.

La albine să se continue nutrirea artificială a coșnițelor mai slabe și să se țină curate.

La câmp. Să se continue căratul gunoinului și gunoirea seménăturilor mai slabe, pe cum și a trifoiștilor.

Dacă e favorabil timpul se pôte începe seménatura primăverilor. Se pot seména: ovés, mazere de câmp, orz, mázăriche, dar să se observe ordinea, în care le-am însirat aici. Mai întâi să se saméne tot de una ovésul, de óre ce rabdă mai bine frigul, poftesce mai multă umezală, creșce mai anevoie. Dacă se saména ovésul în seménături de tómnă, de regulă dá recóltă dúplă.

Luncile se pot acum curăți de tufe, de holubi și se pot gunoi cu cenușă; apoi se pot încunjura cu șanțuri.

La grădină. În grădina de pomi se pôte face seménatura în școla de pomi și săditul sêlbătăcimilor. Să se tundă coróna pomilor mari și să li-se curețe cója. Altoi tineri să fie săpăți în jurul rădăcinii și să fie gunoiți, ca să se întărescă. Cuiburile de omide trebuie curățite negreșit.

În grădina de legumi se pôte începe clădirea melegarelor (paturile calde), seménând salată, crastaveți, fasole șci. Melegarele sînt a se ventila cum permite timpul.

Tablele de legumi încă negunoite să se gunoiesă fără aminare.

La vie se pôte începe gunoitul, grijind ca să nu se calce și să nu se strice vițe.

La pivniță grija principală trebuie să ne fie curățenia, ventilarea și îngrijirea butilor góle cu pucioasă. Nu strică nimica viul ca muceđela, care nu este alt ceva, de cât un burete, ce prosperéză mai bine în locuri umede și călduroșe. Étă pentru ce trebuie să se ventileze regulat pivnița. Nici flórea vinului nu este alt ceva, de cât un fel de burete.

Vinurile încă netrase să se tragă negreșit, cele trase în Decembre să se tragă a dóua órá.

La pădure. Taiatul și răritul pădu: se continuă și dacă numai e cu puțință și gată. Să se scótă lemnele taiate din p. dure până mai este zăpadă.

Bibliografie.

A apărut:

„Amicul progresului român.“ Anul VI. Nro 1. cu următorul cuprins: Ursarii nostri, (cu ilustrație). — *Cronica anuală.* Cătră amicil progresului. — *Credințe și datine* de anul nou la diferite popóre. — *Zăpada.* — *Calendaristica*, (studiu filologic). — *Medicina populară: Influența.* Umflarea inimii. — *Progresul agricol* prin știință. Întruducerea culturii bumbacului la noi. *Carnetul agricultorului.* — *Agricultorul român înșelat.* — *Industria națională: Fabricațiunile conservelor*

de făină. — *Bibliografie.* — *Suplimentul literar: Sub luciul lumii.* Nuvelă de Carmen Sylva. — *Manuscript găsit într'o butelie.* Nuvelă de Edgard Poë. — *Amor de Poet.* Schiță. — *Paricidul* (roman).

Țoșă pedagogică, anul III. Nro 2. cu următorul cuprins: *Esamenele școlare,* de Dr I. Stroia. — *Modele de lecțiuni,* de Dr P. Span. — *Informațiuni.*

„*Moda ilustrată*“, care a intrat în al treilea an al existenței sale și a rămas tot la înălțimea valórei în tot timpul acesta, aduce în numărul 2 din anul acesta o variațiune distinsă în toalete, pălării, paltóne etc. și o multime de mâneci frumos împodobite atât pentru rochiile de stradă, cât și pentru visite și bal. Între lucrurile pentru mână observăm un prea frumos entre-deux pentru garnitură de mobilă. Tiparul gratuit representă un matineu, ultima modă.

„*Flóre albastră*“ Nro 15. cu următorul sumar: *E iarnă* (poesie) de St. O. Iosif. — *Cetatea bétrănilor,* de Al. Antemireanu. — *Tinerete* (poesie) de C. Sandu. — *Pe calea pribeagului* de G. Madan. — *Ruga iubitei* (poesie de Giovana. — *Note,* de S. Voinea. — *Prea târziu,* de Hyalmar. — *Crima socială* (fragment din o dramă) de E. Nicolaș. — *Speranțele patriei,* de Radu-Negru. — *Cântec,* de V. Podanu. — *Din caetul meu,* de Lya. — *Anonima* (schiță) de Kypp. — *Ciorbă de topor* (snóvă) de V. G. Muscel. — *Trebuia mai lată* (schiță) de Coriolis. — *Cugetări,* Musicanți celebri, *Revista cărților* etc.

„*Albina*“, revistă enciclopedică populară anul II. Nro 14—15. cu următorul sumar: *Albina,* Pentru învățători. — G. Goshuc, A dóua zi după cucerirea Smărdanului. — *Preotul Coman Vasilescu,* Cuvînt de anul nou. — *Curățirea sticlelor.* — Dr N. Manolescu, *Pielea omului.* — N. Nicolaescu, *Cooperativele școlare.* — Dr S. Possa, *bețivul.* — I. Kalendaru, *O importantă circulară.* — *Cum se păstréză pómelle.* — N. Bibiri, *Educațiunea fizică.* — *Medieveterinar B.,* Călbéza. — *Spălarea materiilor colorate.* — N. Gădeiu, *AI carte, ai parte.* — *Păstrarea strugurilor.* — *Codin Drăguț,* Obiceiuri de anul nou. — *Din trecutul școlilor române.* — *Mort din beție.* — V. Gălățeanu, *Vindecarea bubelor dulci.* — Or., *O socotélă ciudată.* — Petre Ionescu, *Între vecini.* — A. Scripcă, *Vasile Rusu.* — D. Vulpescu, *Educațiunea în familie.* — M. Demetrescu, *Învățămîntul primar în România.* — I. Niculescu, *Pămînturile argilóse.* — *Hannover,* *Reguli pentru grajduri.* — V. S. Moga, *Cronica agricolă și comercială.* — *Ordin polițenesc.* — *Mulțămiri.* — *Apeluri.* — *Adrese cătră redacție.* — C. Pop.-Iaşcă, *O dramă în fundul mării.*

Ilustrațiuni: *Cornistul* de la Smărdan. — *Costum din Banat.* — *Larvă de purice.* — *Nimfă de purice.* — *Purice.* — *Triumful.* — *Obiceiuri de la țară:* *jocul ursului.* — *Generalul Traian Doda.* — *Jocul cu discul.* — *Pagina glumétă: Chelnerul grăbit.* — *Vederi din țară: Confluența Lotrului cu Oitlu.*

Zarandul și Munții apuseni ai Transilvaniei, descriere de Silvestru Moldovan, cu 9 ilustrațiuni și o schiță. Sibiu 1898. Prețul 1 fl. 8° mic XIX+302.

Editor și redactor răspundător:

Dr Vasile Suciu.